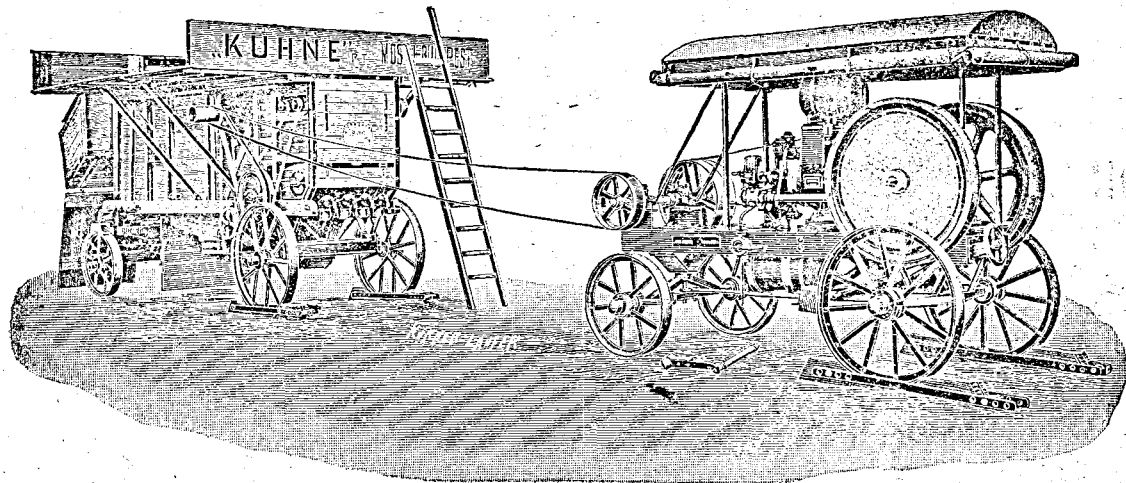

Mindennemű **Talajművelő és porhanyító** eszközöket

VERA II. és MOSONI DRILL

sorvetőgépeket, új 2012.

ROYAL-DRILL

sorbavető műtrágyaszóró gépeket,

hírn: ves **'Osborne'** aratógépeket

elsőrendű kivitelben szállít

'KÜHNE' mezőgazdasági gépgyár r.-t. **Moson.**

FÓRAKTÁR:

Elsőrendű benzinmotoros cséplőkészletek 3-20 lóerőig. BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 57/a.

I. H. C. Benzin-Motorok gazdasági üzemek számára a legjobbak,

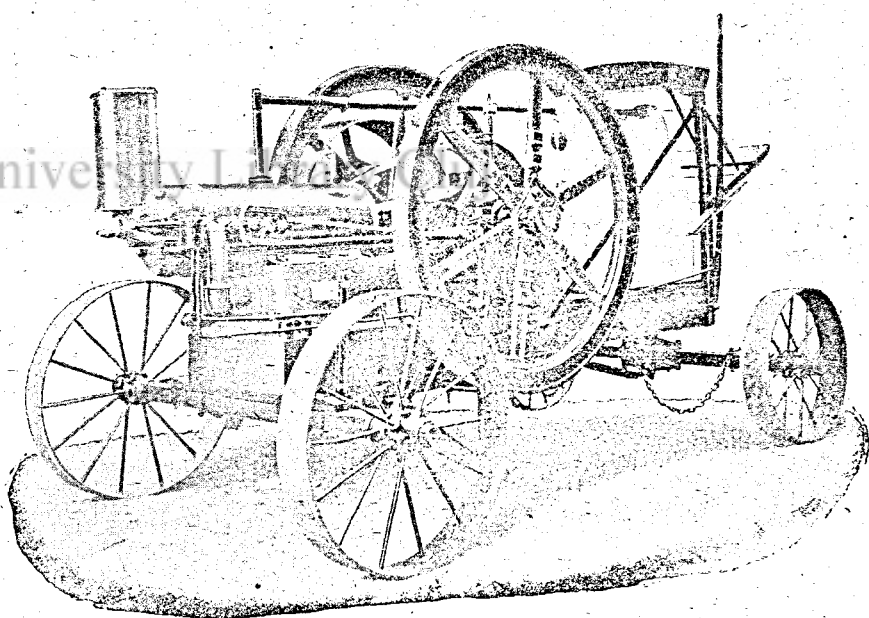
mert szerkezetük oly egyszerű, hogy a kezelést a legegyszerűbb bérésre lehet bízni; mert az alkatrészek cseréléséhez szakértő nem kell; mert kiváló erősen vannak építve és mégis meglepően olcsók; mert üzemük teljesen biztos.

Gyártmányaink:

- 1. H. C. Vertical-Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel (szecskaavágó, daráló gép, répavágó, körfűrész, tengerimorzsoló, vízszivattyú stb. stb. hajtására.)
- 1. H. C. Horizontál-Stabil-Benzinmotorok, 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (takarmánykamra, villanytelep, malom, stb. stb. számára.)
- 1. H. C. Horizontál-Benzinlokomobilok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (cséplőgép, tengeriszártépőgép, tengerimorzsológép stb. stb. számára.)
- 1. H. C. Famous-Vertical Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel, kézikocsira szerelve, (kisebb fajta cséplőgépek számára.)
- 1. H. C. Benzin-Magánjárók (Traktorok) 12, 15, 20, 25 és 45 tényleges lóerővel, (cséplés, vontatás, szántás stb. számára.) 2731

Részletes katalógust és árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld:

**International Harvester Company of America,
Budapest, V., Váci-ut 98. sz.**

Mindennemű

Gazdasági gépek, eszközök és anyagok

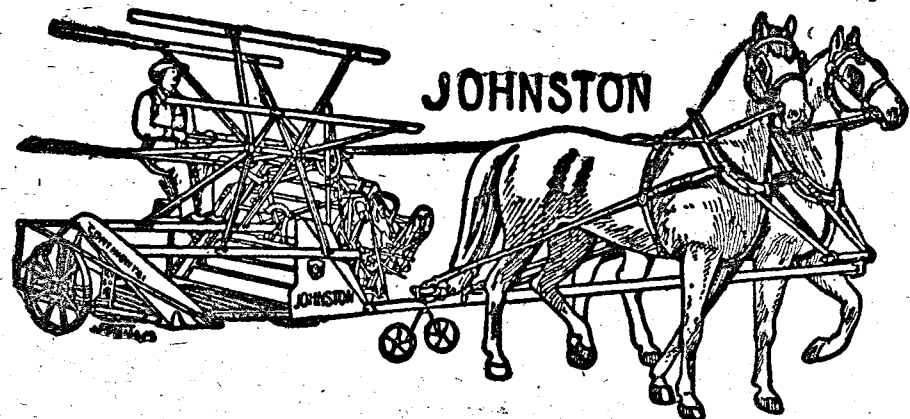
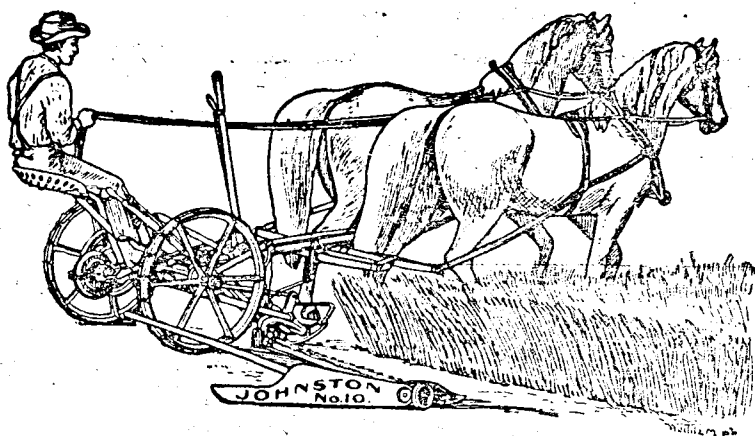
legelőnyösebb beszerzési helye a

Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhelyt

**Kühne mosoni gépgyára és Mc. Cormick arató-
gépgyár erdélyrészi vezérképviselője.**

Elsőrendű borsajtókat, szőlőzuzókat, ekéket, vetőgépeket és boronákat, továbbá tárcsásboronákat, kukoricaszártépőgépeket készletben tartunk s azonnal szállíthatunk.

Az eredeti amerikai
„Johnston“ kévekötoző,
 marokrakó-
 aratógépek, fűkaszálók és
 szénagyűjtőgereblyék

tökeletes munkájuknál, mint
 egyszerű és tartós szerkezetüknel fogva,
 minden gazda elismeri, hogy
 az első helyet foglalják el.

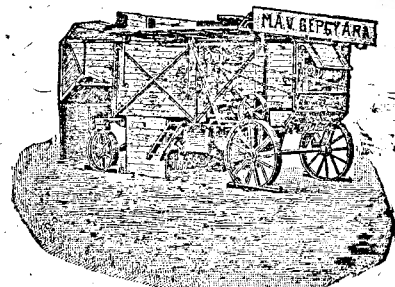
Ajánlattal és ábrás leirással készséggel szolgál:

Bächer Rudolf — Melichar Ferenc

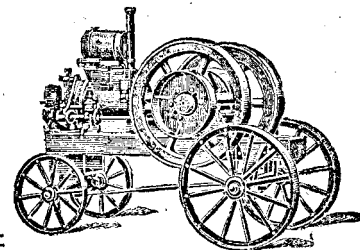
Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. szám.

2672

Az állami gépgyár gyártmányai.

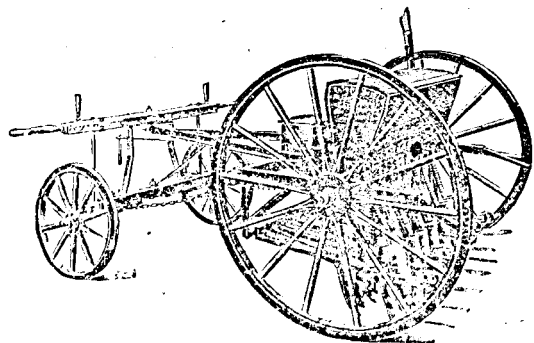
Acélkeretű, golyóscsapágyas cséplőgépek, 10 légkörnyomásra szerkesztett lokomobilok.

Legujabb rendszerű államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral.

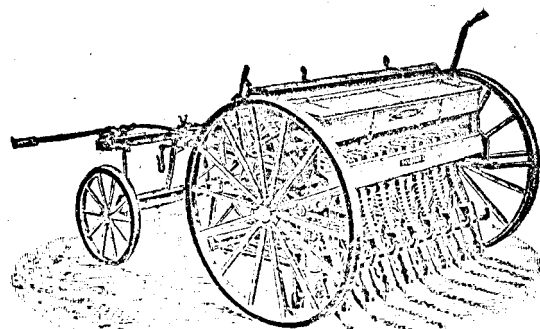
Utimozdonyok, gőzekék,
 aratógépek, fűkaszálók,
 államgépgyári félstabil
 compound gőzgépek.

Rendkívül olcsó üzemű államgépgyári **szívógázlokomobilok.**

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár Rész-
 vénytársaság gyártmányai:

Losonci tolóhengeres,
Rekord meritókanalas rendszerű
 és szab. **Rekord II.**
 kombinált vetőgépek. — Különleges
répavetőgépek.

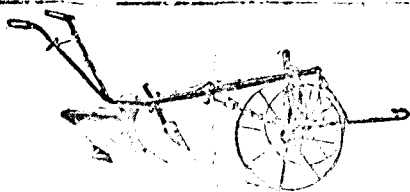

Kalmár-féle gabonatisztító rosták. Malomberendezések.

Resicai ekék, boronák.

Laas-rendszerű répakapák.

Különféle talajmívelő eszközök sth.

Részletes árjegyzékkel és ajánlatokkal szívesen szolgál:
 A Magyar Kir. Államvasútak Gépgyárának

Vezérigazgatója.

BUDAPEST, V., Váci-köpi 32. szám.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/4 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZAM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Bukott bankok.	169
Árpa terméseink növelése, <i>Herke Sándor</i> . . .	169
A Gazdák Biztosító Szövetkezet tizenegyedik üzletéve.	170
Irodalmi szemle.	171
Kisebb szakközlemények.	171
Egyleti élet.	171
Kormányintézkedések.	174
Vegyes közlemények.	174
Hirdetések.	

Bukott bankok.

Minden napra kijut egy-két szenzáció. Minden napra esik egy bukott bank s ennek természetes következményeként minden nap föbe lövi magát egy-egy illusztris bankférfiu. Afölött persze mindenki csodálkozik, hogy miért éppen mostanában bukna rákásra a bankok? Hiszen ha akármelyik közéleti tényezőt megkérdezzük, valamennyi csak dicshimnuszokat tud zengeni gazdasági életünk fellendüléséről, már pedig ennek a fellendülésnek a legfőbb mozgatóereje a pénz, a legfontosabb tényezői a bankok. Ha valaha, akkor most volt szükség leginkább bankokra, a bankok, takarékpénztárak most arathatnak a legdusabban.

Hát abban nem is téved senki, hogy nálunk a gazdasági élet fellendülésében van. Ezt kétségtelenül be kell ismernünk, fejlődik a mezőgazdaság, az ipar és a kereskedelem egyaránt s hogy ennek dacára még is olyan sűrűn fordul elő bankbukás, annak más, de könnyen megmagyarázható oka van.

A mostani gazdasági fellendülést nem a spekulációnak köszönhetjük, hanem annak, hogy a magyar népben az utolsó két évtized alatt bámulatos nagyra nőtt az üzleti érzék, a nép lelkében rendkívüli módon meggyarapodott az üzleti tudás. Ezer és ezer olyan szervezetünk van ma már a legapróbb falvakban is, amelyek a társadalomnak a legelmaradottabb rétegeit nevelik a gazdasági tevékenységre. Ott vannak a hitelszövetkezetek, amelyek megtanítják a falusi kisgazdát is a bankár tudományra, ott vannak a fogyasztási szövetkezetek, amelyek titunó szatócscsá nevelik azt, aki eddig

csak a szántás-vetéshez értett. Ennek a nevelésnek köszönhetjük a vállalkozási kedv fellendülését, a gazdasági élet nagyobb hullámzását. Ámde nem szabad arról megfeledkeznünk, hogy azok a szervezetek, amelyek mindössze egy-két évtized óta nevelik a magyar népet a gazdasági tevékenységre, egytől-egyig erkölcsi talapzaton állnak és gazdasági életünk minden mezejére képesek voltak bevinni a tisztultabb erkölcsöt, képesek voltak a legtöbb gazdasági vállalkozásba erkölcsi tartalmat önteni. Addig, a míg a gazdasági életnek csak kizárólag a spekuláció volt a mozgató ereje, igen jó dolguk volt a bankoknak, a nyereszkeskedő pénzintézeteknek, amelyek a gazdasági tevékenységet nem tekintették másnak, mint kedvező alkalomnak a publikum megfejésére.

Most azonban változott a helyzet. A gazdasági tevékenységnek ma már nem kizárólag az a célja, hogy néhány dugzag milliomost tenyészsen, hanem igen nagy részben az, hogy a közérdeket mozdítsa elő. A spekuláció tehát igen hatalmas ellenfélre akadt és jóformán minden vonalon megindult a harc köztük. Ennek a harcnak természetesen áldozatai vannak. S vajjon kik és mik lehetnek a legelső áldozatok? Nemde azok, az olyan intézmények, amelyek valamelyik irányzatnak a legszélsőbb képviselői voltak. Egészen természetes dolog, ha a közzgazdasági élet hullámzása közben ma azok a pénzintézetek roppantak legelőször össze, amelyek még a spekulációt is tulásba vitték. A gazdasági életben nap-nap után erősödő modern tisztultabb felfogás nem türi meg az immoralitást. Még a hatalmas, anyagilag tulton-tul megerősödött bankok és pénzintézetek is kénytelenek alkalmazkodni ehhez a tisztultabb felfogáshoz és kiküszöbölik üzleti működésük teréből a nagy kockázatot, «illatos» vállalkozásokba nem kezdenek, hanem iparkodnak szolidan forgatni a pénzt, amely úgy is meghozza a maga kamatait.

Valóban, ha a közelmúltban megeseett penzintezeti bukásokra gondolunk, egy kis vizsgálódás után mindenütt rájövünk a bukások igazi okára. A bukott bankokból tehát ne vonja le senki azt a következtetést,

hogy a mi gazdasági életünk nem fejlődik. Igenis fejlődik, de egészséges irányban s éppen ezért vetkezi le nap-nap után magáról azokat a fekélyes betegségeket, amelyek gazdasági életünket a múltban olyannyira elrutitották. Nem is sajnáljuk a bukott bankokat. Az öngyilkos bankárok fölött is legfeljebb csak annyit sajnálkozunk, mert a revolvergolyó egy emberéletet oltott ki, sőt a magunk részéről nagyon szivesen látnók, ha a közel jövőben még több olyan bank, vagy vállalat omlának össze, amelyet a féktelen spekuláció, a tulhajtott vagyonszerzési mánia mozgat. Így jutnánk el mihamarább a magyar közzgazdasági élet megtisztulásához, így juthatna összhangba mi nálunk is a közérdek a közzgazdasággal.

Árpa terméseink növelése.

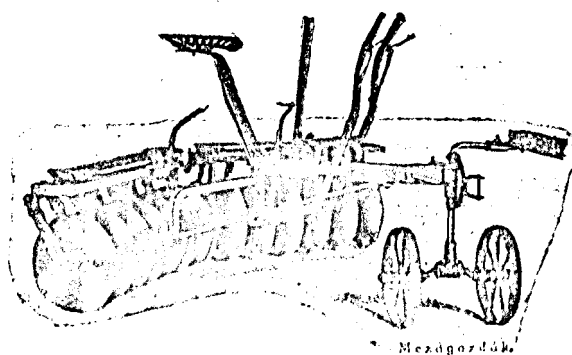
Ha a statisztikai évkönyveket átnézzük, azt látjuk, hogy a sörárpa kivitelünk 1906-tól fokozatosan csökken, pedig régen igen tetemes összeget tett ki a kivitt sörárpa ára. Ezen sörárpa kivitelünk csökkenéseinek több oka van. A sörárpa kivitelünk leginkább Németországba és kisebb részben Ausztriába volt, de az utóbbi évtizedekben a németek mindent elkövettek, hogy minél jobb jó minőségű sörárpat termeljenek és az okszerű árpatermeléssel el is érték azt, hogy most már olyan vidékeken is tudnak jó minőségű sörárpat termelni, mely vidékeken régebben csak silány takarmányárpa termelt. S hogy még jobban elősegítsék a sörárpa termelést 1906-ban felemelték a német sörárpa vámtarifát, miáltal megnehezítették, megdrágították az idegen sörárpa bevitelt. Hogy minél jobban kiszorítsák az idegen árpat, nem csak a minőség javítására törekedtek a németek, hanem, hogy minél nagyobb termésük is legyen, egyrészt azért, hogy nagyobb jövedelmük legyen, másrészt, hogy minél olcsóbban adhassák árpatjukat. El is érték azt, hogy a németek átlag árpatermése hektáronként 5-8 mm.-al több, mint a miénk.

A sörárpa kivitelünk csökkenésének az is egy oka, hogy a magyar gazdák nem fordítanak kellő súlyt a sörárpa termelésre, nem igyekeznek olyan sörárpat termelni, mint amilyent a sörárpa vásárló megkíván. A német és más gazdák igyekeznek az igényeket kielégíteni s így inkább azokét veszik. Azért a sörárpa termelésünket és a sörárpa kivitelünket csak úgy tudjuk ismét fellendíteni, ha igyekeznek a gazdák minél jobb minőségű sörárpat termelni és arra törekednek, hogy a minőség romlása nélkül minél nagyobb terméseket érjenek el. Így a sörárpa kivitelünket ismét

A Deere-féle tárcsásborona

valamennyi tárcsásborona között a legmodernebb és legerősebb szerkezetű.

Mindenféle nagyságban és kivitelben készül.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 31. sz.

fellendíthetjük, mert a németek még most sem tudnak annyi sörárpat termelni, mint amennyi ott szükséges, még most igen nagy mennyiségű sörárpat visznek be Németországba; de most már leginkább olyan országokból visznek be sörárpat, ahol okszerű árpatermeléssel olyan nagy terméseket érnek el, hogy ha a felemelt vám miatt olcsóbban is adják a sörárpat, mégis nagy jövedelemmel jár a sörárpa termelés.

A racionális sörárpa termelés igen jövedelmező, a sörárpanak mm-át jóval drágábban veszik meg, mint a takarmányárpát s főleg akkor jövedelmező a sörárpa termelés, ha a minőség romlása nélkül nagy terméseket érünk el. Ezt a megfelelő árpafajta kiválasztásával és racionális talajmivelés és trágyázással érhetjük el. Ha a gazda a tudományos és gyakorlati kísérletekkel szerzett tapasztalatokat figyelembe veszi, úgy okszerű sörárpa termelést végezhet, nagy terméseket és nagy jövedelmet érhet el.

A termés növelésének egyik igen fontos eszköze a trágyázás. Amint ismeretes az árpa rendkívül igényes növény, csak jó erőben levő talajon érdemes árpat termelni, sovány, kiélt talajban inkább zabot vagy más kevésbé igényes növényt kell vetni. Jó erőbe csak rendszeres trágyázással tarthatjuk a talajainkat és az árpa termelésnél a trágyázás igen fontos szerepet játszik. A tapasztalatok szerint az árpat istállótrágyázás talajba nem célszerű vetni, a sörárpat pedig nem is szabad frissen istállótrágyázott földbe vetni, mert az a minőségét nagyon rontja. Ezért az árpa trágyázásánál igen nagy jelentősége van a műtrágyáknak.

Az árpa műtrágyázásánál azonban bizonyos elővigyázattal kell eljárni s nem csak arra kell figyelemmel lenni, hogy a trágyázás a termést és a jövedelmet növelje, hanem arra is, hogy a minőséget ne rontsa, sőt ha csak lehet javítsa. Számos hazai és külföldi kísérlet bebiztosította, hogy az okszerű árpa műtrágyázás nem csak jövedelemmel jár, hanem az árpa minőségét is javítja. Hogy milyen műtrágyát és mennyit adjon a gazda, hogy legnagyobb jövedelemmel járjon az árpatrágyázás, azt előre biztonsággal megmondani nem lehet, hanem az eddigi nagyszámú kutatások és kísérletek alapján csak bizonyos irányú elveket adhatunk a trágyázásra, mert amint ismeretes a trágyahatás nem csak a növény tápanyagszükségletétől, hanem igen nagy mértékben a talajminőségétől és az időjárástól is függ. Azért leghelyesebb, ha minden gazda az eddigi számtalan trágyázási kísérleteknél szerzett tapasztalatok, mint irányelvek után indulva állapítja meg, hogy az ő talaján milyen trágyázás a legjövedelmezőbb.

Az eddigi számtalan trágyázási kísérletek alapján az árpa legfontosabb trágyájának a szuperfoszfátot lehet tekinteni; a szuperfoszfát azért van előnyben a többi foszforsavtrágya fölött mert az árpanak könnyen assimilálható tápanyagra van szüksége. Az árpa növény már természetűl olyan, hogy a talaj nehezen assimilálható tápanyagait csak igen nehezen tudja értékesíteni. A szuperfoszfátot akár az előnővény alá adjuk, akár az árpa alá rendszeresen növeli az árpa termését, mert a talajunk nagy része foszforsavban szegény. Az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás kísérletei szerint a szuperfoszfát egymagában adva is növeli az árpa termését s a termés növekedés legtöbb esetben 100—150 kg. között váltakozik kat. holdanként, de több eset van, midőn 400—500 kgrmmal is növeli az árpa termését. De viszont

olyan esetek is előfordulnak, midőn alig növeli a termést, ez leginkább akkor van, ha a talajnak a foszforsavon kívül még más tápanyagra, kalira vagy nitrogénre, esetleg mindkettőre szüksége van.

Amint a hazai számtalan trágyázási kísérleteink mutatják az árpa alá legtöbb esetben a foszforsavon kívül még kali trágyát vagy nitrogén trágyát is kell adni; a kali foszfát vagy kali nitrogén trágyázásánál rendszeresen nem csak az árpa termése növekedik jobban, hanem a jövedelen is. Az árpa a talaj nehezen oldható kaliját épp úgy nem tudja kihasználni, mint a nehezen oldható foszforsavat. Különösen a laza talajaink kaliszegények, ily talajokon a kali trágya lényegesen növeli az árpa termését; de sok esetben még a nehéz kötött talajainkon is jó hatása van a kali trágyának. Ennek oka az, hogy ha sok kalit igényelő növényeket (pl. burgonya, répa stb.) termelünk, vagy egyoldalú foszforsav trágyázást adunk éveken keresztül. a talaj könnyen assimilálható kali tartalma nagyon megcsökken. Azért a laza talajokon és a fent említett kötött talajokon a szuperfoszfát mellett célszerű még kali trágyát is adni. Természetesen a kali trágyát soha sem szabad magában adni, mert a talajainknak általában sokkal nagyobb szüksége van foszforsavra, mint kalira. A szuperfoszfátból rendszeresen 150 kgrmmot szoktak adni kat. holdanként; a 40% kalisóból pedig 75 kgrmmot. De néha a talajok olyan foszforsav és kaliszegények, hogy csak nagyobb mennyiségű trágyával lehet az árpa termését jövedelmezően növelni.

A hazai kísérletek szerint a kali foszfát trágyázás legtöbb esetben 150—250 kgrammal növeli kat. holdanként az árpa termését, de vannak esetek midőn 500—600 kgrammal is növeli a termést. Ugyan néha az is előfordul, hogy a kalifoszfát trágyázás is alig okoz terméscsökkenést, ez rendszeren akkor van, ha a talaj esetleg nitrogénben is szegény, vagy esetleg nagyobb szükség van nitrogén trágyára, mint kali trágyára. Ily esetekben vagy foszforsav és nitrogén, vagy foszforsav, nitrogén és kali trágya együttes alkalmazásával tudjuk jövedelmezően növelni az árpa termését.

A kali foszfát trágyázást főleg külföldön igen fontosnak tartják az árpa termelésnél, mert a kali foszfát trágyázás nemcsak a termést növeli, hanem az árpa minőségét is javítja; ugyanis csökkenti az árpa protein tartalmát és növeli az extrakt tartalmát, miáltal az árpa minősége lényegesen javul.

A hazai kísérletek szerint igen jó hatása van az árpa termésére a szuperfoszfát és chilisalétrom együttes alkalmazásának is. A szuperfoszfát + chilisalétrom trágyázás általában 150—200 kgrammal növeli kat. holdanként árpatermését, de vannak esetek midőn 500—600 kgr. termésnövekedést is okoz, de viszont néha az is előfordul, hogy csak csekély terméscsökkenést okoz s ily esetben legtöbbnyire még kali trágyára is van szükség. A chilisalétromot sem szabad soha magában adni, hanem mindig vagy szuperfoszfáttal, vagy szuperfoszfát + kalival. Egyrészt azért, mert magában nem hat eléggé, másrészt, mert az árpa minőségét nagyon ronthatná; a kat. holdankénti 50—55 kgr. chilisalétrom és 150 kgr. szuperfoszfát még nem rontja a sörárpa minőségét.

Tehát amint az elmondottakból láthatjuk okszerű trágyázással lényegesen növelhetjük az

az árpa termésünket, növelhetjük az árpa termelésénél a jövedelmünket, sőt javíthatjuk a sörárpank minőségét.

Herke Sándor.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete tizenegyedik üzetéve.

A „Gazdaszövetség”-ből vesszük az alábbi sorokat:

„A Gazdák Biztosító Szövetkezete akkor alakult, midőn a milliós nyereségre dolgozó biztosító társaságok a biztosítási díjakat hirtelen oly magasra emelték, hogy a gazdák előtt két választ maradt: vagy fölhagyni a biztosítással vagy szövetkezni kölcsönös biztosításra. A gazdák Károlyi Sándor gróf kezdeményezésére ez utóbbi utat választották s megalakították a Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Ez az intézet a magunké, a dadáké. Nem arra dolgozik, mint a milliós haszonnal működő biztosító intézetek, hanem minden törekvése arra irányul, hogy olcsón és becsületesen szolgálja ki a biztosított gazdákat s ha felesleget ér el, abból is biztosított ügyfeleit részesíti díjvisszatérítésben.

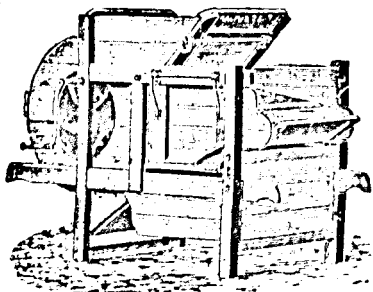
Az alapítóknak igazat adott a szövetkezet tizenegy éves múltja. Annyi megpróbáltatást, legyőzve büszkén áll a nyilvánosság bíráló széké elé a Gazdák Biztosító Szövetkezete. Tizenegyedik üzetéve fényes eredménnyel végződött. Alapítványi és üzletrésztőkéje 2 és fél millió koronára, tartalékai pedig 2 millió 600 ezer koronára emelkedik, úgy hogy a szövetkezet ma 5 millió koronánál nagyobb biztosítási alappal rendelkezik. Magában véve is oly tőke, amely a legnagyobb bizalomra jogosít az intézet fejlődése iránt.

Az üzetév eredményének em. kedvező képét főleg a jégbiztosítási üzet okozza, amely 1.204.370 korona díjbevitellel szemben csupán 306.295 korona kárfizetéssel terhelte meg az intézetet. A tüzkárbiztosítás még nagyobb forgalmat ért el, amennyiben a tüzkár díjbevitel 3.665.169 koronára a tüzkárfizetés pedig 1.589.061 koronára rugott. A két üzetág 143.371 korona felesleggel zárul. A szövetkezet az elmúlt esztendő jégbár ellen biztosított tagjait 10 százalékos díjvisszatérítésben részesíti. E címen az idén 54.983 koronát fizet vissza a Gazdák Biztosító Szövetkezete a biztosított gazdáknak.

Tizenegyedik évben hetedfél milliós forgalmat ért el a szövetkező gazdák biztosító intézete s ezt az aránylag nagy forgalmat annak köszönheti, hogy igazi szövetkezeti szellemben működik, amit legfényesebben igazol az az 55 ezer korona, amelyet díjvisszatérítés címen visszaad a gazdáknak.

Az elemi kárbiztosítások mellett azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a szövetkezet nagyszerű szociális kezdeményezése, a kisgazdák részére bevezetett életbiztosítás, bár új üzetág, máris nagyon biztató eredményt tüntet föl. Fél milliós díjbevitellel szemben 82.181 K-t fizetett ki kárösszegek címén, míg tartalékai 1.088.790 koronára ruggak. Ebből az üzetből 5 ezer korona felesleget ért el a szövetkezet.

Ha a szövetkezet tizenegy éves múltját tekintjük, a másfélszáz ezer koronára rugó fölösleg olyan eredményt jelent, amelyet az

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kltünő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták”

Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzőket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

előző évek közül egy sem közelít meg. Még fontosabb ennél a számbeli eredményénél a számokban, a forgalomban mutatkozó ama tünet, hogy az intézet megszilárdult s gazdaközönség bizalma iránta erősen gyarapodóban van. A gazdatársadalom végre átlátja, hogy ez az intézet egyedül a magunké, mert ez nem a részvényesek hasznára dolgozik, hanem a biztosított gazdákért.

Az elismerésre méltó eredmény maga igazolja legszebben, hogy a szövetkezet igazgatósága, élén Zselénski Róbert gróf elnökkel, továbbá az üzletvezetést irányító Emődy József és Rubinek Gyula igazgatósági tagokkal páratlan előrelátással és dicséretes szakértelemmel vezette az intézetet nehéz, de sikeres munkájában, melyből a két ügyvezető-igazgató, Nérei Ödön és Láng József is oroszlan-részt vettek ki maguknak.

A gazdák szövetkezése fényes sikert aratott az intézet megalakításával s a most bemutatott üzleteredmény igazolja, hogy a biztosítás terén a gazdák csakhamar országsszerte egy táborba gyűlnek. A biztosító intézetek egyeduralma alóli szabadulás utja nyitva van, rá kell térnie minden magyar gazdának.

IRODALMI SZEMLE.

Az „Állattenyésztési Szemle” speciális, hézagpótló szakfolyóiratunk márciusi füzeté meg a szokottnál is kiválóbb tartalommal jelent meg és oly kiállításban, minőre magyar szakirodalmunkban nem igen volt még példa. A füzet 22 eredeti fényképfelvételt és 2 remek műmellékletet hoz, a március 9—10-én lefolyt budapesti állatdíjazás és vásárról, valamint néhány nevesebb vidéki állatkiállításról. Természetesen e mellett csupa aktuális és jobbnál-jobb cikk is gazdagítja a szép füzetet. Akik még nem előfizetői ezen igazán hézagpótló szakfolyóiratnak, ezen füzetet 2 koronáért rendelhetik meg a kiadóhivatalban, Budapest, VII., Nefelejts-u. 8. A folyóirat előfizetési ára egyébként mindössze 12 korona egy évre. Szerkesztői: Gass Gyula és dr. Rácz Mihály, kir. gazd. akadémiai tanárok és lovag Kerpely Béla, okl. gazda.

Az ampelológiai intézet évkönyve most jelent meg Istvánffy Gyula egyetemi tanár szerkesztésében. A munkában hasznos tudnivalókat találnak a szőlősgazdák a szőlőbetegségek elleni védekezésről, az újabb szőlővédelmi szerekből, permetezésről, a fajlesztők alkalmazásáról, a zöldoltván, készítéséről és egyéb gyakorlati kérdésekről. A könyvet 1 korona beküldésemellett portómentesen bárki megkaphatja. A papok és tanítók ingyen kapják meg az intézet (Budapest, II. Debrői ut 15.) igazgatóságától.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **A házi szárnyasok vedlése.** Ismeretes, hogy a házi szárnyasok ép úgy, mint a többi madarak, különösen nyak- és válltollaikat kihullatják s helyettük új képződik. Ez a vedlés tavaszkor vagy nyáron jelentkezik és több napig tart. Van reá eset, hogy némely tyúk őszkor, sőt télen is vedlik. Persze a vedlés alatt a madár kedvetlen gubaszkozik, nem ritkán beteges állapotba jut. Amiórt is a házi szárnyasokat ilyenkor dédelgető elbánásban kell részesíteni, bizonyos óvatossággal kell irántuk lenni. Legjobb a többitől, a nem vedlőktől elkülöníteni, de az tá-

gas, tiszta, száraz, védett hely legyen, amíg a vedlés elmúlik. Az eleség bőséges legyen, az olajtartalmu magvak adagolását nem kell sajnálni, mert ezek jó hatással vannak a vedléskor. Persze a tyuktenyésztésben az a kedvező állapot, ha az összes tyukok mind egyidőben vedlenek, mert akkor közösen egyforma elbánásban részesülhetnek. Azonban sajnos, ez ritkán szokott a kívánság szerint megtörténni, kivételek mindenütt vannak. Kényszervedlést előidézn, miként ezt az amerikai tyukászok megkísérelték, nem vált be, a természet törvényeit megváltoztatni nem mindig sikerül.

+ **A zöldtrágyázás.** Ma már hova tovább tudatára jön gazdaközönségünk annak, hogy a nagy termések titka a dus trágyázásban rejlik. Tudja ma már azt, hogy a növények a talajból tápláló anyagokat vonnak el, s mennél bővebben állanak ezen anyagok rendelkezésükre, annál jobban, szebben fejlődnek, annál nagyobb hozamot adnak. Sajnos azonban, állatállományunk sokaita csekélyebb, sem-hogy talajainkat dusan trágyázhatnók, miért is a külföld mintájára hová tovább olyan trágyát használunk, amely nem az istállóból kerül ki. Ilyen a zöldtrágya is, amely külföldön már évtizedek óta nagyon kiterjedten használtatik, hazánkban azonban csak most van terjedőben.

A zöldtrágyázás lényege abból áll, hogy valamely pillangós virágú növény magját elvetjük, s a kifejlődött, virágzásnak indult növényt nem használjuk le, hanem alászántjuk, hogy trágyává rothadjon el. Erre a célra csakis a pillangós virágú növények alkalmasak, a csillagfűrt, a szösös bükköny, a bibor here, a homoki borsó sfb., mert ezeknek alászántásával nemcsak azt a tápláló anyag mennyiségét adjuk vissza a talajnak, amelyet maga a növény elvont a talajtól, de ennél sokkalta több légeny, mert ezen növények képesítve vannak a gyökereikben képződő gumók segítségével a levegőből is légeny gyűjteni, a növény világának ezen egyik legfontosabb tápláló anyagát. Ezeknek alászántásával tehát nemcsak nagy mennyiségű humuszt, tehát ugyan azon anyagot, amelyet az istálló trágya is tartalmaz, juttatunk a talajba, hanem légeny is. S ha a majorunktól távolabb eső földeket zöldtrágyákkal tartjuk termő erőben, ahová az istálló trágya kihordása a távolság miatt amugy is költséges, akkor a közelebb fekvő földeket dusan trágyázhatjuk istálló trágyával.

+ **Tojások eltartása olajjal.** Dr. Morck wiesbadeni vegyész növényi olajokból és különleges eljárással olyan olajat állított elő, amely a tojás eltartására, úgy látszik, igen alkalmasnak bizonyul. A 2—3 napos friss tojások héját azon tisztítatlanul megolajozta s kísérlete hét hónapig, decembertől júliusig, tartott. A tojásokat tisztítatlanul, olajba mártott kezekkel, olajozták, hogy a munka minél gyorsabban menjen, vagyis hogy kiderüljön, mennyire volna ez az eljárás a nagy tömegekkel dolgozó nagykereskedelemben is használható. Az olajjal nem kezelt kontrolltojások súlya 1000 grammonként lecsökkent 750 grammra, míg a kezelt tojások súlya 1000 grammonként csak 920 grammra. A nem kezelt kontrolltojások közül 40% elromlott, 20% erősszagu lett, de még használható, 40% kifogástalanul jól maradt. A kezelt tojás valamennyi jó, használható és friss maradt. Nyersen feltörve a tojás sárgája valamennyinél érintetlennek találtott, főzésnél héjuk nem pattant föl, izük főve kifogástalan volt.

+ **A méznek gyógyító hatása.** Hogy a méz élvezetének milyenek a hatásai, az köz-tudomásu. A fáradt ember izommunkájának új erőt ad, ha étel és lefekvés előtt egy órával egy kanálnyi mézet eszik. Hashajtó és antiszeptikus volta hangyasavtartalmánál és egyéb hatásainál fogva ismeretesekek. Még megjegyzendő, hogy híres francia orvosok a neurasz-ténia ellen este lefekvés előtt két kanálnyi mézet rendelnek. A jó hatásu mézszirup imigy készül: 1 liter vízzel 4 kiló méz melegert elkevertetik. Ehhez 2—3 gr. eucalyptus-eszencia, mely minden gyógyszerárban kapható, kevertetik. Bronchitis, nátha, torokfájás sfb. ellen ezen szirup gyógyhatása igen hatékony.

+ **A ki nem kelt tojások megvizsgálása.** Amidőn a tojások egyrészből a csibék már kikeltek, annak a megvizsgálására, hogy a többi tojásban van-e élő csibe, a legegyszerűbben a következőképpen járhatunk el: A tojásokat egyenként olyan edénybe rakjuk, amelyben annyi langyos víz van, hogy a tojások szabadon uszhatnak. Abban a pillanatban, amidőn a víz lecsendesedik, egészen csendesen maradnak azok a tojások, amelyekben megdöglött csibék vannak, míg a többiek élénken mozogni fognak. Ennek az eljárásnak az az előnye van, hogy a költőt nem kell tovább ülve hagyni az elromlott tojások miatt.

+ **A fejésnél nyugtalankodó tehenet** guzsba szokták tenni vagy lekötni, de ez nem vezet célhoz, mert a tehenet csak még nyughatatlannabbá teszi. Ha azonban a tehen hátára a fejés megkezdése előtt jó hideg vízbe mártott lepedőt terítünk, az állat azonnal nyugodtá válik és a fejés csendesen állja. Ezen egyszerű eszköznek feltűnő gyors hatása még oly teheneknél is megállapítottott, amelyek azeelőtt vadul rugdalódtak és semmi módon nem voltak megfékezhetőek. Ez az eszköz a tej visszatartása ellen is hatásosnak bizonyult.

EGYLETI ÉLET.

Igazgatóválasztmányi ülés.

Az E. G. E. március hó 22-én, pénteken d. u. tartotta rendes igazg. választmányi ülését.

Elnökolt: Br. Bánffy Ernő e. elnök.

Elbadott: Tokaji László e. titkár.

Felen voltak: Dr. Seyfried Károly, Juhász Árpád, Gr. Lázár István, Szász István, Jakab László, Gyárfás Benedek ig. vál. tagok.

Elnök az ülést megnyitván — a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri gr. Lázár István és Szász István tagokat.

A földmivelésügyi miniszter leiratai során titkár előadja, illetve bemutatja:

a) A világ 1911. évi gabonaterméséről szóló min. kiadványt. — Szolgál tudásul.

b) A baromfikolera elleni szerum gyártása tárgyában irt válasz leiratot, melynek tartalma szerint a miniszter elrendelte a szerumnak a bakteriologiai intézet által leendő gyártását — ülés örömmel veszi tudomásul.

c) A rétek javítása tárgyában kelt leiratot, a hiv. lapban ismertette lévén, — ülés köszönő tudásul veszi.

d) A miniszter megküldi Rau Gusztávnak: „Ungarns Pferdezücht” című füzetét, mely a magyar lótenyésztésről elismerő kritikát tartalmaz. — Ülés a szerkesztőségnek ismertetésre kiadja a füzetet.

e) Titkár bemutatja a 18221., 19259. és 19810. sz. Áll. egészsz. értesítőket, melyek marharakodó állomások engedélyezéséről és

Lognagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kszelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chifon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fia és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyegnagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

2005

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szerűen készitve, olcsó árban található. — Minden fajta és nagyságu szalon, ebéd-és szőnyeg, gyapju és csipkegyönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli raktára.

állatforgalmi tilalmakról értesítenek. — Szolgálat tudásul.

Az „O. M. G. E.”-nek a Magyar Országos Állatorvosi Egyesület állategészségügyi törvényjavaslat terve tárgyában kelt átirata felett — miután azzal már az E. G. E. előzőleg behatóan foglalkozott és e tárgyban már a miniszterhez is fölirt — ülés napirendre tért.

Ugyanannak a hatvani uradalomban rendezendő sortrágyázó-vevőgép-bemutatóra szóló meghívását — köszönettel vévén tudásul, arra az egyület képviselőjében Juhász Árpád vál. tagot küldi ki.

Az Erd. Falkavadász Társulat és Udvarhelyvármegyei társaságok közönségi iratai, a megszavazott verseny, illetve kiáll. díjakért, bemutatván — szolgáltnak tudásul.

Az Erd. Szász Gazd. Egyesület meghívót küld az általa május 16., 17. és 18-án Brassóban rendezendő országos állatkiállításra. — Választmány a részvételt a tagok figyelmébe ajánlani határozza, az egyület képviseltetését pedig elnökségre bizza.

Deme Károlynak az áll. polg. iskola újjászervezése tárgyában beadott megkeresését — ülés tudomásul veszi.

Közgyűlési tárgyak előkészítése rendjén — ig. választmány jóváhagyó tudásul veszi a megvizsgált zárszámadást és mérleget, megállapítja a f. évi költségelőirányzatot és mindháromnak a közgyűlés elé terjesztését elhatározza.

Titkár jelentést tesz a feloszlott Erdélyi Gazdatiszti Egyesület vagyonának átvételéről, mely szerint Lészai Ferenc alelnök jelentésében a feloszlott egyület 1320 kor. vagyona az E. G. E. pénztárában helyeztetett el, — Szolgálat tudásul.

Az O. M. G. E. felhívására, hogy az E. G. E. az 1913. évi kukoricakiállítás rendezőbizottságába egy tagot delegáljon, ülés ezen bizottságba kijelöli Juhász Árpád tagot, a helyi rendezőbizottságba pedig felkéri az elnökség tagjait, dr. Koós Mihályt és dr. Csérer Lajos tagokat.

Földm. miniszternek a gödöllői méhészeti tanfolyamokra vonatkozó pályázati hirdetménye — lapban ismertetve lévén — szolgáltnak tudásul.

A Hungária bizt. r. t. azon felhívása, melyben jégkárbecslő szakértők kijelölését kéri — elintézésre elnökségnek kiadatik.

Juhász Árpád előterjeszti jelentését az O. M. G. E. által kísérletezési célokra Kolozsmegye részére küldött és kigazdák között szétosztandó műtrágya kiosztására vonatkozólag. A műtrágya a megadott utasítások szerint ki lett szórva, aminek tényleges megtörténtéről jelentést tevő személyesen is meggyőződött. Az egyes községekben a közvetlen felügyeletet az illetékes gazdaköri elnökségek gyakorolják. Az eredmény annak idején a választmánynak be lesz jelentve. — A választmány a jelentést köszönettel tudomásul vette s felkérte Juhász Árpádot, hogy kísérje továbbra is éber figyelemmel a kísérleteket.

Uj tagul bejelentetik: gr. Bethlen György. — Szolgálat örvendetes tudásul.

Több tárgy nem lévén — elnök az ülést bezárta.

Az erdélyi gazdasági egyület közgyűlése.

Az E. G. E. rendes évi közgyűlését március 31-én d. e. 10 órakor tartotta meg attilautcai székházának tanácstermében.

Elnökölt: Br. Bánffy Ernő, e elnök.

Elbadott: Tokaji László, e titkár.

Jelen voltak: A földm. miniszter képviselőjében: Vöröss Sándor udv. tanácsos, br. Jósika Gábor és Lészai Ferenc alelnökök, dr. Péter Béla, dr. Seyfried Károly, dr. Csérer Lajos, Benkő Mihály, dr. Szentkirályi Ákos, Matskásy Pál, dr. Papp József, dr. Siposs Aladár, gr. Béli Ferenc, Reich Albert, Jászberényi András, Jakab László, gy. Rosenberger Ignác, Juhász Árpád, gy. Rosenberger Sándor, Turcsa Imre, Brutsy László, gr. Teleki Ferenc, Bocscány László, Eöry Tivadar, Bocscány Tódor, Szilágyi István, Vásárhelyi István, Szász István, Wolszky Győző, br. P. Horváth Kálmán, Szász Ferenc, Lönhardt Ignác, Sztankovits János, Gál Lajos, Engi Elek, Simó Pál, Ritter Gusztáv. Képviseltette magát: a Kolozsvári Gazd. Egyesület Jakab László által, a gazd. akadémia ifj. olvasóköre: Péter Sándor, Tookos Elemér, Uher Vilmos, Kiss Gyula, Regula Károly és Gy. Nagy István tagjai által és a mákói gazdakör 3 tagja által.

Elnök a közgyűlést a következő beszéddel nyitotta meg:

Mélyen tisztelt Közgyűlés!
Méltóságos Udvari Tanácsos Ur!
Kedves tagtársak!

Együletünk 68-ik évi közgyűlésére gyűltünk ma össze, mely ünnepélyes alkalmából örömmel üdvözlöm körünkben Vöröss Sándor ud. tanácsos öméltóságát, mint a Földmívelésügyi Miniszter Ur ömagyméltóságának képviselőjét. Halánkat és köszönetünket nyilvánítom gróf Serényi Béla, földmívelésügyi miniszter ur ömagyméltóságának, az elmúlt év folyamán való kegyes támogatásáért és közgyűlésünk iránt való meleg érdeklődéséért. És üdvözlöm Önöket tisztelt Tagtársaim, hogy szívesek voltak szép számú megjelenésükkel közgyűlésünk ünnepélyességét emelni.

Minden évben, midőn közgyűlésre összejövünk, alkalmunk nyílik itt együtt foglalkozni az elmúlt év mezőgazdasági termés eredményeivel és egyéb, szorosan vett gazdasági ügyekkel. Engedje meg ezért a mélyen tisztelt közgyűlés, hogy röviden összefoglalva, pár szóban megemlékezzem az elmúlt év gazdasági viszonyairól és az Erdélyben, Magyarországon és az egész világon elért 1911. évi terméseredményekről.

Növénytermelésünk termés eredménye 1911-ben, az idő szeszélyességének dacára, elég jó volt. Erdélyben inkább csak az őszi gabonaneműek fejlődésére volt kedvezőtlen az időjárás, mert az egérkárók miatt kiszántott vetésterületeket még növelte a február hó elején beköszöntött erős fagy, mely sok helyen hótakaró nélkül találva a vetéseket, azokat kifagyasztotta. A tavaszi esőzések nem voltak egyenletes megoszlásuak, mert míg a Dunántul májusban a normálisnál 100 százalékkal is több volt a csapadék mennyiség, addig hazarészünkben 50 százalékos csapadék hiány mutatkozott. Később Erdélyben normálisra emelkedett a csapadék mennyiség és jelentékenyen emelte különösen a kapás növények termés hozamát. Magyarországon azonban, a legtöbb helyen nagy szárazság uralkodott.

Az időjárás változatos voltának a terményekre való hatását, a központi statisztikai hivatalnak, a hat főterményről készített kimutatása teszi mindnyájunk által szemlélhetővé. A rozs és kétszeres, tengeri és burgonya, együttvéve mintegy 18 millió métermázsával adott a tavalyinál kevesebb termést. Ennek ellensúlyozásául azonban, három főkalászosból: a buza, árpa és zabból mintegy kilenc és fél millió métermázsával volt több termés a tavalyinál. Míg Magyarországon a buza jól sikerült, Erdélyben a tavalyinál kevesebb termést adott. Az országos 8.30 mm. k. holdankénti átlagot Erdélyben csak Brassó vármegyében érték el. A leggyengébb buzatermés Kisküllő megyében volt. A tengeri termés viszont Magyarországon állott messze mögötte a tavalyi termésnek, míg Erdély csaknem elérte a tavalyi szép eredményeket. Külön emlitem meg az idej kitűnő komlótermést és a 20 év óta nem tapasztalt magas komlóárakat, melyek részben pótolták egyéb termények sikertelenségét. A takarmánytermés Erdélyben igen jó volt míg Magyarországon egyéb területein annyira gyenge volt, hogy ha az őszi esőzések következtében felújult rétek és legelők némileg nem szanálták volna a bajokat, zavarok állhattak volna elő.

Egyéb termelési ágazataink közül, a takarmány és cukorrépa, dohány, köles és tatárka általában mérsékeltén jó termést adtak. A kertii vetemények különösen pedig a hüvelyesek Erdélyben jó, Magyarországon pedig több helyen semmi termést nem adtak.

Amit Magyarországra vonatkozólag röviden dióhéjban elmondtam, azt mondhatnám csaknem egész Európára is. Európa egyes államaiban az 1910. évinél is jobb eredményeket értek el, viszont más országokban, mint pl. az orosz birodalomban, a Volga mentén és Szibériai részeken a rossz termés következtében inséggel küzdenek.

Ázsiában általában kielégítő volt a termés, főleg pedig Kelet-Indiának volt jó termése, mely szerepet is játszott a nemzetközi gabonapiacra.

Amerika északi részén, különösen Kanadában annyira gyenge volt a termés, hogy annak mintegy 60 százaléka legfennebb mint takarmány áru jöhetett számításba. Az amerikai Egyesült-Államokban pedig ugy a fogyasztás, mint kivitel szempontjából jelentékeny hiány mutatkozik.

Argentínában a váratlanul rossz tengeri termés rontotta meg az össztermés eredményt.

Ausztrália gabona termése jó volt és jelentékeny kivittel növelte az európai piacok forgalmát.

Mint látjuk tehát, a világ gabonatermése nem mutat nagyon rózsás szint. Az egész világon 1911-ben gyengébb volt a termés, mint 1910-ben. Sem széna, sem mesterséges takarmányok, lóhere, lucerna, csalamádé, stb., a Balkán félszigetet és egyes kisebb foltokat, — így Erdélyt is — kivéve, egész Európában nem sikerültek úgy, mint ez az állatállomány fenntartása, állattenyésztés fejlesztése szempontjából kívánatos lett volna.

Ezekben a körülményekben nyeri magyarázatát legfőképen az, hogy a mező-

<p>Kitüntetések:</p> <table border="0"> <tr><td>Arad</td><td>Pancsova</td></tr> <tr><td>Budapest</td><td>Szófia</td></tr> <tr><td>Belgrád</td><td>Szeged</td></tr> <tr><td>Berlin</td><td>Szatmár</td></tr> <tr><td>Lovrin</td><td>Szabadka</td></tr> <tr><td>Lugos</td><td>Temesvár</td></tr> <tr><td>Nagybecskerek</td><td>Veszprém</td></tr> <tr><td>Nagyvárad</td><td>Wien</td></tr> <tr><td>Pozsony</td><td>Zenta</td></tr> <tr><td>Pécs</td><td></td></tr> </table>	Arad	Pancsova	Budapest	Szófia	Belgrád	Szeged	Berlin	Szatmár	Lovrin	Szabadka	Lugos	Temesvár	Nagybecskerek	Veszprém	Nagyvárad	Wien	Pozsony	Zenta	Pécs		<p>Fajbaromfi!</p> <p>2717 Fajbaromfi!</p>	<p>Keltető tojások!</p> <p>Reitter Oszkár</p> <p>főkapitány fajbaromfi gazdaságában</p> <p>Nagybecskereken kaphatók Angliából hozatott telivér</p>	<p>fajtisza, legelsőrendű Hófehér Orpington, hófehér Wiandotte (amerikai kitűnő téli tojók). Sárga Orpington, fekete Langsán, kendermagos Plimut Rocks tyuktojások, valamint hófehér óriás pekingi kacsá tojások darabja 60 fillér.</p> <p>Rázásmentes faláda csomagolás ingyenes.</p> <p>Hazai és külföldi legelső és legnagyobb kitüntetések.</p> <p>Állami nagy aranyérem.</p>
Arad	Pancsova																						
Budapest	Szófia																						
Belgrád	Szeged																						
Berlin	Szatmár																						
Lovrin	Szabadka																						
Lugos	Temesvár																						
Nagybecskerek	Veszprém																						
Nagyvárad	Wien																						
Pozsony	Zenta																						
Pécs																							

gazdasági produktumok árai még mindig szilárd irányzatot tartanak.

Az állattenyésztés és 1911. évi állapotainak vázolásánál, elsősorban is a földművelésügyi Miniszter Urnak adózom elismeréssel, ki még az állatszámolás adatainak ismerése előtt felkarolta a közlegelők rendezésének ügyét, az állatszámolás adatainak megismerése után pedig, mindjárt hozzáfogott a bajok orvoslásához. Rendeletet adott ki a fiatal borjak levágatása és anyjuk nélkül való forgalombahozatalának tilalmáról, mely rendelet szarvasmarhatenyésztésünk fellendítése és állományunk gyarapítása érdekében való — kiadásának — szükségességét e helyről volt szerencsénk megindokolni az 1910. évi közgyűlésünk alkalmával.

Szarvasmarha állományunk számbeli gyarapodására, az 1911. évi állatszámolás vet világos képet. Az 1895. évben eszközölt állatszámolás óta, — tehát 15 év alatt — állományunk 500 ezer darabbal gyarapodott. Amde a lakosság száma sokkal nagyobb arányokban emelkedett, úgy, hogy ma 1000 lélekre 345 drb. vagyis 43 drb.-bal kevesebb szarvasmarha esik, mint 1895-ben.

Szarvasmarha állományunkban az elmúlt évben száj- és körömfájás dühöngött valósággal. Egész Magyarországnak alig volt egy néhány vármegyéje, mely többé kevésbé fertőzött ne lett volna. Minthogy a száj és körömfájás az állatcsempész utján jutott hozzánk, megismétlődésének elkerülése szempontjából, az Erdély déli határain történő állatcsempész meggátlása céljából az elmúlt évben lépések tettek.

Örömmel jelentem, hogy a magyar fehérmarha minőségének javítása céljából, az egyesületünk egisze alatt megalakult Erdélyi jellegű Magyar Fajta Szarvasmarhatenyésztők Egyesülete, a földművelésügyi miniszter urnak erkölcsi és anyagi támogatása mellett, az 1911. évben megkezdte az állatok törzskönyvelését.

A lótenyésztés terén több évi stagnálás után, haladás állapítható meg. A tavalyi úgy a kivétel, mint az átlagos egyéni érték emelkedett.

Az állatszámolás adatai, a sertés tenyésztésnél mutatják a legsiralmasabb képet. 1895. óta a sertésállomány mindössze 200.000 drb.-bal emelkedett s így ma 1000 lélekszámra esik 323 drb. vagyis 99 drb.-bal kevesebb mint 1895-ben.

A juhok száma szép emelkedést mutat és vidékenként a gyapju minőségének az emelésére való törekvés tapasztalható.

Állattenyésztésünk fejlesztése és állományunk szaporítása szempontjából, feltétlenül szükségesnek tartom a takarmánytermelés intenzívebbé tételét, mert csak a megfelelő arányban emelkedő állatlétszám mellett küzdhetünk továbbra is sikeresen a még mindig körülöttünk ólalkodó argentiniai hus és Keletről való élő állatok behozatala ellen.

Kormányunkat tevékenységében a képviselőházi obstrukció korlátozta az elmúlt évben, úgy, hogy e miatt, — sajnos — több megoldásra váró kérdés szenvedett halasztást.

Azonban mint újabb alkotásokat említettem fel az Altruista bank felállítását, a borközlő raktárak építését. Örülünk a vármegyei gazdasági felügyelőségek felállításának, az erdő és legelő ügy rendezésének valamint azon körülménynek is, hogy a földművelésügyi miniszter ur a gazdasági egyesületek működésének fokozása céljára 200 ezer koronával nagyobb összeget irányzott elő az 1912. évre. Ezen összegből való részesítését egyesületünk annak idején kérte a földművelésügyi miniszter urtól és reméljük, hogy megindokolt kérésünket a miniszter ur meg is fogja hallgatni.

A telepítési akció ez évben is stagnált, új telepítés az elmúlt évben nem történt. A kirendeltség azonban folytatta a megkezdett útján áldásos működését.

A közlekedésügy terén évek óta hallható a nagy vagonhiány emlegetése, ami az 1911. év őszen, az időhöz kötött terményszállításoknál sok kellemetlenséget és zavart okozott. Immár elődázhatatlan nagyobb számú vagonok rendelése és a forgalom tökéletesítése és az akadályok elhárítása szempontjából kettős vágányok lefektetése és újabb beruházási munkálatok megkezdése.

Minket elsősorban és kiválóan érdekel a tervbe vett, Erdélyen keresztül vezetendő fővasuti vonal kiépítése, melynek mielőbbi megvalósítását reméljük a kormánytól. Minthogy kiviteli államnak egyrésze vagyunk, elsörendű fontossággal bír reánk nézve egy, Erdélyen keresztül vezetendő világforgalomba kapcsolódó fővonalnak a kiegészítése, mely természetesen csak akkor fogja a mezőgazdaságra teljes mértékben éreztetni a hatását, ha megfelelő mellékággal építtetik ki. Akkor rohamos léptekkel tudnánk előrehaladni és az ország egyéb, gazdaságilag kulturáltabb részeivel lépést tudnánk tartani.

A kivándorlás a hatóságok szigorú ellenőrzése következtében pár év óta csökkenő irányzatot vett, meggátolni teljesen azonban még nem lehetett. Minthogy a munkásosztály ontja a kivándorlók seregét, a kivándorlással kapcsolatos a munkáskérdés is. Jól ismerjük a kivándorlás okait, a hirtelen gazdagodási vágy, a nagy drágaság és az aránytalanul növekedett igények, s b, ezekről nem kívánok itt szólni, hanem igen is az alkoholizmusról, mely egyik fő oka a munkásosztály testi és szellemi degenerálódásának, ez viszi a népet a züllés jára, a posványba, az erkölcselenségbe és a bünbe. Nem remélhetjük a kormánytól — sajnos — a pálinka mérés betiltását, mert úgy látszik, ha még ilyen uton is jön, a pénzre akkor is szükség van, de ha ilyen radikális intézkedéshez anyagi okokból nem akar nyulni a kormány, legalább oda kellene hatnia, hogy az alkoholizmus nyomán fakadó bünök megítélésének az ittas állapot ne szerepeljen enyhítő körülménynek, hanem súlyosbításnak, miként ez Angolországban is történik.

Nem akarván sokáig igénybe venni az igen tisztelt Közgyűlés türelmét, most átterek röviden egyesületünk egy évi működésének ismertetésére.

Egyesületünk szerény anyagi erejéhez mérten zavartalanul folytatta munkáját az 1911. évben. Amint haladunk az idővel előre, mind jobban érezzük tömörülésünk szükségességét, mert a mai, könyökkel előre haladó társadalomban az egyes embert könnyen hátra szoríthatják, de a szilárd alapokon álló egyesülésünk egyöntetű határozott fellépések hatását nem vesztheti el soha. Az 1911. év nem múlt el küzdelmek nélkül. Erélyesen kellett állást foglalnunk az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Magyar Gazdaszövetség és kisebb gazdasági egyesületekkel egyetemben, az argentiniai hus behozatalának engedélyezése ellen, a mely fellépésünk eddig sikerrel kecsgett. A gazdák érdekeinek megvédése okából kellett állást foglalnunk a montenegrói kereskedelmi szerződés ellen, az örökösödési illetékek felemelése ellen és több más, a gazdaközönség érdekeit érintő kérdésben.

Igyekezünk erőnkhez mérten kivenni a közmunkából részünket, szolgálni az erdélyi magyar kunyhó és paloták földműveléssel foglalkozó lakóinak érdekeit, hogy milyen eredménnyel az meg van írva, a tisztelt

Tagtársaknak a közgyűlés előtt megküldött egyleti évkönyvünkben. Annak megbírálását az igen tisztelt Tagtárs urakra bizzuk.

Az Elnökség az igazgató választmány-nal együtt intézte a kebli és egyéb ügyeket. A szakosztályok működése is a rendes mederben haladt. Az egyesület kolozsmegyei osztálya látta el Kolozsvármegyének gazdasági érdekképviselői ügyeit. Az irodalmi szakosztály intézte az egyesület könyvkiadó vállalatában megjelent füzetek kiadási munkálatait.

A heremagtisztító osztály díjmentesen plombáltatott a tagok részére több száz mm. heremagot. Kirándulást rendezett az egyesület Romániába az ottani gazdasági viszonyok megismerése és esetleges összeköttetések létesítése céljából. Termény kiállítást rendeztünk Kolozsváron és a kolozsmegyei osztály Kolozsmegyében a járási székhelyeken. A földművelésügyi miniszter ur anyagi támogatásával intelligens gazdák részére Kolozsvárt és Marosludason előadásokat rendeztünk, de itten felsorolnom mindezt feleslegesnek tartom, mert minderről az igen tisztelt Tagtársaim, már évkönyvünkben tudomással bírnak.

Kegyeletes kötelességem megemlékezni még az 1911. évben elhunyt tagjainkról. A múlt évben elvesztettük: gr. Bethlen Géza, gr. Vass Jenő, gr. Vass Albert, Szabó Gyula, Laurentzi András, Dohy Sándor, Korbuly Bogdán és Tulogy Sámuel tagjainkat. Emlékük maradjon közöttünk!

Ezzel megnyitómát befejezván, mindnyájunkat egy jobb évet kívánva a mai szabályszerűleg kihirdetett rendes évi közgyűlésünket megnyitom.

A jegyzőkönyv hitelesítésére elnök felkéri: Matskásy Pál és dr. Cséser Lajos tagokat.

K. Vöröss Sándor udv. tanácsos megbízójának, a földm. miniszternek üdvözlését tolmácsolja a közgyűlés alkalmából és megbízója nevében igéri, hogy a miniszter úgy, mint eddig, a jövőben is állandó jóindulattal és támogatással fog viselkedni a 68 éves multa visszatekintő és mindig eredményesen működő egyesülettel szemben.

Br. P. Horváth Kálmán indítványozza, hogy az elnöki megnyitó egész terjedelmében jegyzőkönyvre vétessék és gr. Serényi Béla föld. miniszterhez a közgyűlés alkalmából üdvözlő sürgöny küldessék. — Közgyűlés ilyen értelemben határoz.

A tárgysorozat rendjén az igazg. választmány jelentése és a pénztári jelentés, miután az ezeket tartalmazó évkönyv kellő időben szétküldetett — felolvasottnak tekintetett.

Dr. Seyfried Károly felolvassa a zárszámadás bizottság jelentését, melynek kapcsán a felmentés az egyesület pénztárosának megadatott.

Titkár felolvassa a költségeloirányzat tervezetet, — melyet közgyűlés változtatás nélkül elfogadott.

A rendes harmadévi tisztújítás megejtésére szavazatszedő bizottságot elnök küldi: Reich Albert elnöki tete alatt: Juhász Árpád és Turcsa Imre tagokat s a választás megejtésére egy negyedórára közgyűlést felfüggeszti.

Ezt megelőzőleg dr. Szentkirályi Ákos tag indítványára közgyűlés az elnökség tagjait egyhangú közfelkiáltással 3 évre újra megválasztotta.

Szavazatszedő bizottság működését befejezván, elnöklő Reich Albert jelentést tesz a szavazás eredményéről, mely szerint:

Az Igazgatóválasztmány tagjaiul: Dr. Baintner Ferenc, Benkő Mihály, Boacsányi Tódor, dr. Cséser Lajos, Csontos Miklós, Eöry Tivadar, Gál Lajos, Jakab László, Jászberényi András, Juhász Árpád, gr. Lázár István, Pap Elemér dr. Páter Béla, Reich

Albert, Ritter Gusztáv, gy. Rosenberger Sándor, dr. Seyfried Károly, Sipos Gábor, Szász István, Szász Ferenc, dr. Szentkirályi Ákos, Sztankovics János, Turcsa Imre, Wolszky Győző.

Egyleti jogtanácsos: Dr. Pap József.

Állatteny. és kiáll. szakosztály végr. bizottságába: Br. Bánffy Ferenc, Jakab László, Jászberényi András, Juhász Árpád, br. Mannsberg Sándor, Reich Albert, Szereday Aladár, Tanka Sándor.

Irodalmi szakosztályba. Elnök: Br. Jósika Gábor. Alelnökök: Lészai Ferenc, dr. Szentkirályi Ákos. Lapfelügyelő albizottsághoz: Elnök: Lészai Ferenc. Előadó: Tokaji László. Tagok: Dr. Csérer Lajos, Gyárfás Benedek, Juhász Árpád, Dr. Péter Béla, Szász István. II. Könyvkiadó vállalati albizottsághoz. Elnök: Dr. Szentkirályi Ákos sz. o. alelnök. Előadó: Török Bálint. Tagok: Dózsa Endre, dr. Gidófalvy István, Jakab László, br. Mannsberg Sándor, Reich Albert.

Kolozsvármegyei osztályba: Elnök: Dózsa Endre. Alelnökök: Barcsay Tamás, dr. Péter Béla. Előadó: Dr. Csérer Lajos.

Lóheremagtisztító rakt. bizottságba: Elnök: Lészai Ferenc. Előadó: Tokaji László. Tagok: Gyárfás Benedek, Juhász Árpád, dr. Papp József, Szász István, dr. Szentkirályi Ákos, dr. Péter Béla.

Zárszámadást vizsgáló bizottságba. Gyárfás Benedek, Jakab László, gr. Lázár István, br. Mannsberg Sándor, dr. Seyfried Károly, Wolszky Győző.

Állandó jegyzelmi bizottságba: Dr. Gidófalvy István, Gyárfás Benedek, Matskásy Pál, dr. Péter Béla, Szász István.

A G. E. Ö. Sz. végr. biz.-ba: Br. Bánffy Ernő, gr. Bethlen István, gr. Lázár István.

A G. E. Ö. Sz. nagygyűlésére: Dr. gr. Bethlen György, Desbordes Ernő, László László, gr. Teleki Arvéd, gr. Teleki Ferenc, gr. Bethlen István, br. Kemény Árpád, gr. Lázár István, dr. gr. Teleki Domokos, Zeyk Károly.

Elnök a felojvasottakat megválasztottaknak jelenti ki.

Ezután dr. Seyfried Károly g. akad. tanár tartotta meg előadását: «A tőzsde és a mezőgazdaság» címen, melynek konkluziójaként a következő határozati javaslatot terjesztette a közgyűlés elé:

Az E. G. E. közgyűlése a Kolozsvárott szervezendő áru- és értéktőzsde kezelésében a következőkben körvonalozza álláspontját:

Határozati javaslat:

1. A tőzsde szervezését szükségesnek tartja; de nem azért mintha a kolozsvári áru-forgalom már most is oly nagy volna, hogy annak lebonyolítása azt feltétlenül megkívánja, hanem azért, hogy Erdély speciális világgpiaci mező- és erdőgazdasági áru (lóhere, bor, szesz stb.) egy piacra koncentrálódjanak.

2. A cél elérése érdekében kívánatos, hogy az arra illetékes összes tényezők Kolozsvár vasúti hálózatának a Mezőség, a Szilágyság, a havasok és Torda-felé való kiépítését haladéktalanul szorgalmazzák és mint szintén illetékes faktor maga is fogja munkálni.

3. A felállítandó tőzsde csak a mezőgazdák nagy mértékű támogatása mellett lehet életképes intézmény, amiért az előkészítő bizottság által kidolgozott alapszabály tervezet egyes pontjainak a következő értelmű megváltoztatása, illetve kiegészítése szükséges:

a) Tőzsdetag lehet olyan mezőgazda, birtokos, haszonbérlo és gazdatiszt, aki legalább középbirtokon gazdálkodik.

b) A tőzsdetanács 25 tagból áll. Ebből 13 tagot a tőzsdetagok választanak, 6 tagot a kolozsvári ipar- és kereskedelmi kamara, 6 tagot az E. G. E. küld ki.

c) Az elnökség elnökből és három alelnökből áll, Egy-egy, azaz két alelnököt mindig a kamara és gazd. egyesület kiküldöttjeiből kell választani.

4. Az elkészítendő üzletszabályzatnak határozottan ki kell mondania, hogy a fedezetlen határidő üzlet vagy tőzsdejáték tiltva van; az azzal foglakozók fegyelmi vétséget követnek el és jogvédelemre nem számíthatnak

Közgyűlés a határozati javaslatot egyhangulag elfogadja.

Elnök az előadónak köszönetet mondva a közgyűlést bezárta.

A közgyűlés napjának délutánján a gazd. akadémia Táborhelyi majorjában és tábláin Jászberényi András és Juhász Árpád akad. tanárok voltak szívesek a közgyűlés tagjainak számos új talajmivelő és vetőgéptípust működésben bemutatni, miért úgy az akadémiának, mint nevezett tanároknak az egyesület nevében e helyen is köszönetet mondunk.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Kisgazdaképző tanfolyamok. A kisgazdaképző tanfolyam célja a vidék kisebb birtokosainak tulajdonosait vagy bérloít az ilyen birtokok okszerű kezelésére tanítani. A tanfolyamra tehát csakis kisbirtokosoknak, kisbirtokosok bérloinek, vagy bérloiszövetkezetek tagjainak fiai vétetnek fel.

Kisgazdaképző tanfolyamokat most a kecskeheti, jászberényi és a nagykálói földmivesiskoláknál tartanak és f. évi október 1-től már az adai, békéscsabai, hódmezővásárhelyi, nagyszentmiklósi és karcagi földmivesiskoláknál is tartanak ilyen tanfolyamokat.

A tanfolyam minden év október 1-től a következő év március hó 31-ig tart.

Felvételért az illető iskola igazgatóságához címzett kérvényben kell folyamodni. A kérvényhez csatolni kell:

a) iskolai bizonyítványt, mely az irni, olvasni- s a négy alapszakkal való számolni tudást igazolja;

b) születési bizonyítványt, mely a 17. évet betöltött életkort igazolja;

c) községi és erkölcsi bizonyítványt, mely folyamodó szüleinek foglalkozását és vagyoni állapotát tünteti ki;

d) orvosi bizonyítványt arról, hogy folyamodó erős, egészséges, munkabíró testalkatu, ragályos betegségben és szervi hibában nem szenved s hogy himlő ellen újraoltatott.

A kérvényeket legkésőbb augusztus hó 31-ig az igazgatónak személyesen kell átadni.

A felvett tanulók az iskolában laknak, hol teljesen ingyenes oktatásban és ellátásban részesülnek; csak azon könyvek beszerzésére kell a tényleges jelentkezéskor 10 koronát az iskola pénztárába befizetni, melyek a tanulást megkönnyítik; e könyveket a tanulók a tanfolyam befejezése után hazavihetik s azokat otthon is bármikor használhatják.

Bejárók csak kivételes esetekben vétetnek fel.

Cserebaromfikiosztás. A kistestű magyar baromfifajta feljavitását a földmivelésiügyi kormány már évek óta nemes baromfitörzsek kiosztásával óhajtja előmozdítani. Kiosztanak: orpingtonokat, plimutokat, magyar kendermagos kakasokat, pekingi gácsérokat, emdeni gunárokat és bronz pulykákat. A kiosztás ősszel történik. A becseréléskor kakasért és gácsérért 1—1 K.-t, gunárért 2 K.-t és pulykáért 3 K.-t kell fizetni. A fajbaromfiak kiosztását illető kéréseket a földmivelésiügyi kormányhoz címezve, a gazdasági felügyelőknél kell beadni.

Pályázati hirdetmény. Az okszerű méhészet ismertetése és terjesztése céljából az Erdélyrészi Méhész Egyesület kolozsvári méhészeti telepen a folyó évben is fognak időszaki méhészeti tanfolyamok tartatni; ezeknek határideje a következőképpen állapítatik meg:

1. tanfolyam földmives kisgazdák részére május hó 2—19-ig;

2. tanfolyam földmives kisgazdák részére május hó 22-től június hó 8-ig és

3. tanfolyam vasuti alkalmazottak részére június hó 10—27-ig terjedő időközben.

Minden egyes tanfolyamra 30—30 hallgató vétetik fel, a résztvevők az említett méhészeti telepen nyernek oktatást és a tanfolyam tartama alatt 3 korona napidíjban részesülnek annak fejében, hogy élelmezésükről és lakásukról maguknak kell gondoskodni. A tanfolyamon résztvevő földmives kisgazdák ezen kívül felvétélkor III. osztályon való utazásra érvényes féláru vasuti jegy váltására szóló igazolványt is kapnak, az utazási költség másik felét pedig a tanfolyam sikeres befejeztével megtérítetik.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás okmánybélyeggel ellátott folyamodványukat a m. kir. földmivelésiügyi miniszterhez címezve lehetőleg egy hónappal a látogatni szándékolt tanfolyam kezdete előtt nyujtsák be.

Budapest, 1912. március 30.

M. kir. földmivelésiügyi miniszter.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Toborzás a síófoki gazdanagygyűlésre. A Magyar Gazdaszövetségnek Darányi Ignác elnöklésével Síófokon június 19-én tartandó országos gazdaggyűlése széles rétegekben megmozdította a gazdaközöniséget. A nagygyűlés a földmivelés fejlesztése s különösen a birtokpolitika irányában országos érdekű állásfoglalásra készül. Míg a Balaton partján és pedig Síófokon, úgy mint Balatonfüreden, a Balatoni Szövetség székhelyén, továbbá Veszprémben, Tapolcán, Keszthelyen és Kaposvárt serényen folynak a gazdaszervezetek készülődései a helyi előkészületek céljából, addig a Magyar Gazdaszövetséghez napnap után érkeznek tudósítások a legtávolabbi székelyföldi megyékből is, hogy mily nagy lelkesedéssel folyik a toborzás a falusi gazdakörökben és szövetkezetekben a síófoki utra. A gazdakörökben és szövetkezetekben, a Magyar Gazdaszövetség tekintélyes táborának e falusi erődei, egymással versenyezve, több és több résztvevőt iparkodnak küldeni a síófoki gazdanagygyűlésre, melynek nagyszerű sikere már előre látható.

Országos kukoricakiállítás Budapesten. Az OMGE legutóbb tartott igazgatóválasztmányi ülésén kimondotta, hogy jövő év februárjában országos kukorica kiállítást rendez Budapesten, egyrészt az ország kukoricatermelésének, a termelt fajtaiknak, a termelési eljárásoknak és eredményeknek, másrészt a termelési összehasonlító kísérleteknek bemutatása végett. Hasonló kiállítás Magyarországon még nem volt. Az 1913-ban rendezendő uttörő e tekintetben és különös jelentőséggel bír abból a szempontból is, hogy ebből a kiállításból ítélhesse meg a közönség, hogy mennyire fejlődött az országban a kukoricatermelés. A kívánt célt természetesen csak akkor érheti el az OMGE, ha a gazdaközöniség a kiállítást méltó támogatásban részesíti és ha minél nagyobb számban vesznek részt a termelők a kiállításban. Erre való tekintettel köriratot intézett Jeszenszky Pál kir. tanácsos, ügyvezető titkár a vidéki gazdatársadalmi intézményekhez, hogy a kiállítás sikere érdekében a legszélesebb körű propagandát fejtsék ki.

Az állatbiztosítás Magyarországon. A Magyar Kölcsonös Állatbiztosító Társaság mostani közgyűlésén előterjesztett jelentés szerint míg az 1910-ik évben 29 megyében 150 szövetkezet volt a társaságnak, addig az 1911-ik év végén 41 megyében 304 szövetkezet tartozott kötelékébe.

Az intézet biztosítása lovakra és szarvasmarhákra terjed ki. Az előbbiből 608, az utóbbiból pedig 29.07 darabot biztosítottak a gazdák 577.510, illetve 14.003.638 korona értékben. Az intézmény mult évi sikeres munkálkodásának fő tényezői voltak a vidéki gazdasági egyesületek, melyek széles körben keltették fel a kisgazdák érdeklődését az állatbiztosítás hasznos voltára.

— A **Gazdák Biztosító Szövetkezete** már cius 28-án tartotta gróf Zselénszki Róbert elnöklete alatt 11-ik rendes közgyűlését a Köztelken. Előzőleg az alapítók alapszabályszerű közgyűlése ülésezett. Ugy az alapítók, mint az erre következő közgyűlés elismeréssel és megelégedéssel vette tudomásul, hogy a Szövetkezet mindhárom üzletágán, a tűz-, jég- és életbiztosítás fokozatosan fejlődik, az igazgatóság és a felügyelőbizottság előterjesztését elfogadta, a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadta és a kilépő Emódy József földbirtokost, herceg Esterházy Miklós nagybirtokost, dr. Koós Jenő miniszteri osztálytanácsost, Rubinek Gyulát az OMGE igazgatóját és Várady L. Árpád megyés püspököt újra, dr. Szomjas Lajos miniszteri tanácsost pedig mint a földművelésügyi miniszterium képviselőjét új igazgatósági tagokul egyhangulag megválasztotta és elfogadta az igazgatóságnak a kimutatott 148.378.16 korona felesleg felosztására vonatkozó előterjesztését. A Szövetkezet alaptőkéje 2.488.780 korona, úgy, hogy a tartalékok és az alaptőke, tehát a Szövetkezet biztosítéki alapja kevés híján 4 millió koronát tesz ki, olyan összeget tehát, amely a Szövetkezet további nyugodt és biztos fejlődését minden körülmények között biztosítja.

— **Száritott szeszmoslák eladás.** Hirsch Ödön szeszgyáros a következő jelentést küldötte a földművelésügyi miniszterhez:

«Nagyméltóságú Magy. kir. Földművelésügyi Miniszterium Budapest. Az 1908. XXVIII. t.-c. 88. §. és a vonatkozó rendelet alapján tisztelettel jelentem, hogy Kolozsvárt Magyar-utca 43. sz. a. levő ipari szeszgyárban folyó évi április, május és június hónapokban összesen mintegy 3000 métermázsa száritott moslák fog a hazai gazdaközönség rendelkezésére állani.

Jelen tiszteletteljes bejelentésem másodpéldányait tudomásulvétel végett megküldöm a Kolozsvári M. Kir. Pénzügyigazgatóságnak, a M. Kir. Kerületi Gazdasági Felügyelőségnek és az Erdélyi Gazdasági Egyletnek.

A nagyméltóságú Magy. Kir. Földművelésügyi Miniszteriumnak. Kolozsvár, 1912 április hó 1-én. Kiváló tisztelettel aláíratos szolgálja Hirsch Ödön.»

Érdeklődő gazdák forduljanak direkt a termelő gyárhoz, aki minden felvilágosítással szolgál.

— **Népházak a Székelyföldön.** A székely földi kisgazdák tömörítésében nagy szerepet játszanak azok a népházak, melyeket a községek a gazdatársadalmi intézmények állandó otthonául emelnek. Ezeket a népházépítéseket a földművelésügyi miniszter segíti, kikötve ezzel szemben a szesz italok árusításának tilalmazását és a közérdekű szociális intézmények elhelyezésének biztosítását. A székelyföldi népházak száma ujabban a diószáddal szaporodott, melynek létesítéséhez 3500 koronával járult hozzá a földművelésügyi miniszter.

A thanaton rendelések föladása. A szőlőgazdák szokatlanul nagy érdeklődést tanúsítanak az idén a thanatonnal (dohánylug) való szőlőmoly elleni védekezés iránt. A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesületéhez eddigelé már annyi megkeresés érkezett, hogy az előjegyzett thana-

ton mennyiség meghaladja a kétezer kilogrammot. Tekintettel arra, hogy a gyártás korlátozt, figyelmezteti az egyesület (Budapest, IX. Üllői-ut 25. II.) a szőlőgazdákat rendeléseik mielőbbi feladására.

Szőlőoltványok,

sima és gyökeres európai, valamint amerikai szőlővesszők

legmegbízhatóbb beszerzési forrása:

Kopányi Imre szőlőgazdasága,

szőlővessző és oltványtelepe,

Margitta, Bihar megye.

Tessék ismertető füzetet kérni, mely igen fontos dolgokat tartalmaz, érdeklődőknek a telepkezelőség ingyen és bérmentve készséggel megküldi.

2675

— A drágaság és a mezőgazdasági postacsomagok. A Magyar Gazdaszövetséget élénken foglalkoztatja a közvetítés terén tapasztalható visszaélések megszüntetése és ennek egyik hathatós eszközének tartja a mezőgazdasági postacsomagok meghonosítását. Az egyesület hivatalos lapjának a «Gazdaszövetség»-nek most megjelent számában érdekes fejtegetéseket talál az olvasó erről az időszerű kérdéstről. A «Gazdaszövetség» szerint a mezőgazdasági postacsomagok rendszeresítése egyszerűen közelebb hozná a fogyasztót a termelőhöz. A baromfitenyésztő, tejtermelő, gyümölcsstermelő, zöldségtermelő nem volna kénytelen akármilyen kevéssé terméssel a városi piacot felkeresni, fuvarra, élelemre s piaci díjakra költeni, vagy pedig közvetítőnek eladni a baromfit, vajot, turót, gyümölcsöt, zöldséget, hanem összeköttetésbe lépve egy-két fogyasztóval, 40-50 kilogrammig postára adhatná áruját, mert a posta 80-100 fillérért a lehető legsürgősebben továbbítaná az ország legtávolabbi városába, vagy falujába úgy, hogy a címzett fogyasztónak érte sem kell menni a postahivatalba, mert házhoz viszi a posta a csomagot, amint megérkezik. Mi agráriusok — ugymond a lap, — megígérjük, hogy a drágaság leküzdésében minden jóra való törekvést támogatunk, amely a gazdák jogos érdekeit nem sérti. Álljuk a szavunkat s ismételtlen ajánljuk, követeljük a gazdasági postacsomagok intézményének behozatalát, mely a szövetkezetek után legalkalmasabb eszköz arra, hogy a termelőt közelebb hozzuk a fogyasztóhoz s a fölösleges és áremelő közvetítést kiküszöböljük.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

Irtó. Végre egy teljesen megbízható szabadalmazott vegyszer gyümölcsfák permetezésére; hernyók, cserebogarak és egyéb kártevő rovarok irtására. Ujabban az ország legtökintélvesőbb gyümölcsöseiben meglepő eredménnyel. Irtót „használnak”. Egy doboz ára: 1 korona 10 doboz vételnél csomagolás posta ingyen. Nagyobb üzletekbe bizományi raktárt adok.

Döry Mihály okl. gyógyszerész. Szekszárd. 2729.

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 180 millió korona

Vezérigazgató: Rácz-almási Frigyesy Adolf, m. kir. udv. tanácsos, igazgatósági elnök: Báró Láng Lajos, valós. belső titkos tanácsos

E társulat, amely 74 éves fennállása óta 650 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett:

tűz- és robbanási, betöréses lopás, bale seti, valamint jégokozta károk ellen, továbbá: az emberek életére, halál, elérési valamint ki házasítási esetekre és magas kamatozású

életjáradékokra. 2091

Erdélyrészi vezérképviselőség Kolozsvárt:

Gróf Bethlen Pál Bács-Kulai Szekula Ákos

Igazgató. választim. tag. vezérfelügyelő.

BIRTOK,

2713

1000-1500 hold, többnyire szántó, erősen megterhelve, instrukcióval együtt megvételre kerestetik. Ajánlatok „Reális 2500” (32690) alatt kéretnek: Schwarz József hirdetőjébe, Budapest, Andrassy-ut 7.

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

Kisbirtokosok jelzálogosztálya kölcsönöket nyújt kisbirtokosoknak betáblázás mellett a mindenkori pénzvisszonyokhoz mért legelőnyösebb kamatozás mellett.

Már meglévő magas kamatlábu kölcsönöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre konvertál.

Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönöket nyújt nagyobb földbirtokokra 10-50 évig terjedő időtartamra a kamatot is magában foglaló előnyös annuitás mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágosítással szolgál

2017

Az igazgatóság.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyúttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotokat, gyors és költséget kiméltó eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket.

A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál“ kifizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetítem:

magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaügynökség

GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT 13. SZÁM ALATT.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“ kizárólagos ügynöksége.

Szőlőkötöző-fonál

jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladójának szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönözni intőzet. Tessék ajánlatot kérni!**

2266

KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Irodák:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)

Üzleti órák reggel fél 9-től déli fél 2 óráig.

Áruraktári osztály a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

Zálogház: Király-u. 3. szám alatt.

Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Leszámit váltókat, kisorsolt és egyéb értékeket mérsékelt kamattal mellett.

Jelzálogkölcsönöket készpénzben ad

2004

ház- és földbirtokra

10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcsönöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Értékpapirokat vesz és elad, ezek eladását közvetíti.

Utalványokat állít ki külföldi piacokra.

Árukra előlegel ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett.

I. oszt.

kifogástalan, jégverés- és peronospora-mentes fajtiszta szőlőoltványok darabonként 20 fillérért kaphatók:

Scheiner M. és fia

szőlőoltvány telepén

Teke, Kolozsmegye.

Árjegyzék kívánatra bérmentve és ingyen.

2661

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

Műtrágyát

2666

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,

Fürdő-utca 8-ik szám.

Szőlő-oltvány eladás.

Nagymennyiségű kiváló szép egy és két éves gyökeres fásoltvány Riparia portalis alanyon: olasz Rizling, Muscat Ottonel, zöld Veltelini, zöld Szilvái, piros és fehér Chasselas, Ezerjó, fehér Malaga szokványminőségben kaphatók: I. oszt. egy éves 110 kor., két éves 140 korona ezre. — Csabagyöngye I. oszt. 20 kor. száza, II. oszt. 50 korona ezre.

2730

Csomagolás önköltségen,

Lázár József szőlőbirtokos

Modor, (Pozsonymegye.)

Eladó

Dr. gróf Teleki Domokos ur Omé fősága, többszörösen kitüntetett geryeszegi magyar erdélyi tenyészetében

10 drb., erős csontozatu, nagytestű, kifogástalan küllemű, tenyészkepes,

2 évet töltött bika.

Ugyanott e adó 14 drb. egy éves I-ső rendű fehérszőrű mangalica kan is drb 120 kor.

Érdeklődőknek megkeresésre készséggel ad felvilágosítást Geryeszeg, (posta, távirda, telefon, vasutállomás.)

Pálffy Dezső, intéző.

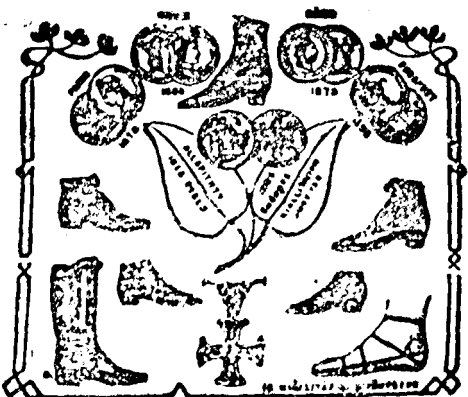
2687

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentgyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült

FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

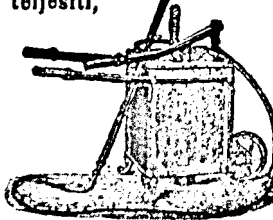

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítettnek.

A Heller-féle „KING“

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép. az ecset munka 20-szorosát teljesíti,

Mo zelem szivattyut asonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nitosen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszerelésel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két vagy háromágu (szórával)

60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER, Bécs, II., Prater-Schrotzberg-Strasse 1.

Kéjenek leírast.

Képviselek kerestetnek.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyuk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King“ tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozás és előmunkálatot feleslegessé tesz.

Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.

Gyártok azonkívül:

2684

Pittore és Triumph nevű gyorsmeszelőt is.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

2686

I-SZOR
kevesebb
a gond,
II-SZOR
kevesebb
a munka,
III-SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
bordói keverék
kész állapotban nagyon erősen tapad a nedves levélre is,
Bármily harmatnál permetezhet vele. Semmi üledéke nincs
[Számítalan elismerő nyilatkozat!]
Gyártjuk az eddig Dr. Aschenbrandt
szabadalmát képezett **Rézkénport és bordói port is.**
FORHIN-gyártól, Budapest,
VI., Váci-ut 93.
kérjen ingyen és bérmentve leírást.

ÁLLAMILAG ÓLOMZÁROLT

ERDÉLYI hegyvidéki **LÓHEREMAG**, mely ki-fagyásnak legjobban ellentáll, takarmányhozama pedig legkedvezőbb, továbbá ólomzárolt **lucerna-mag**, nálunk legjutányosabban kapható.

Mintázott ajánlatokat kívánatra azonnal küldünk. Az elszállítás **Kolozsvár** vagy **Marosvásárhely** vasuti állomásról történik, készpénz fizetés ellen. Előzetes megállapodásnál őszkor fizetendő váltóra is eladunk.

Klein József és Testvére,
Kolozsvár és Marosvásárhely.

2727

Takarmány- répamag.

A Cserhádi tanár által
meghonosított

óvári

(Olajbogyóhoz hasonló, de bőveb-
ben termő és tovább eltartható)

Kapható:

Gróf Teleki Arvéd,

drassói uradalmában
posta: **Koncza.**

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő **gőzgépek** bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű **gázgenerátorok** és **gáz-gépek** szivó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű **gőzkazánok** különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk **Worthington** és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és **jégyárak**.
Gépberendezések **malmok**, **téglagyárak**, **olaj-gyárak** és **kékfestő-gyárak** részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és **szőlőzúzó**k.

2010

A legkiválóbb fajta nemesített gyümölcsfák

kaphatók **Hoffmann Ignác**

Szeged

2689

ujszegedi 50 kat. hold területen levő
gyümölcsfaiskolájában.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szőlőtelepítők!

A sikeres telepítés első feltétele a jó anyag és a kellő alanyfajta alkalmazása!

Ajánljuk: saját termelésű fásoltványainkat, amerikai sima és gyökeres, európai sima vesszőinket, teljesen kifogástalan elsőrangú minőségben.

Marosmenti Szőlőoltványtelep Szövetkezet.

Központi iroda: Marosvásárhely Széchenyi-tér 52 sz.

Telep: 120 kat. hold területű.

Telefon szám: 3.

Sürgőnycim: Szőlőtelep Marosvásárhely.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.